VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Talousarvioesitys 2020
Julkisen talouden suunnitelma 2020–2023

Työ- ja elinkeinojaosto 9.10.2019

Budjettitalouden menot

- TAE2020 menojen arvioidaan olevan n. 57,6 mrd. euroa eli n. 2,1 mrd. euroa enemmän kuin TA 2019
  - Menotasoa korottavat hallituksen pysyvien lisäpanostusten (n. 1,1 mrd. euroa) ohella myös kertaluonteiset tulevaisuusinvestoinnit (750 milj. euroa)
  - Menoja lisäävät myös eräät muut tekijät, kuten täysimääräiset indeksikorotukset ja kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvien tulomenetysten kompensoiminen
  - Toisaalta TA2019 verrattuna valtionvelan korkomenot alenevat -0,3 mrd. euroa sekä suhdanneluonteisten määrärahojen tarvearviot -0,3 mrd. euroa
- Kehyskaudella menojen reaalinen kasvu keskimäärin n. 1 % / vuosi ja nimellinen n. 3 % / vuosi (v. 2023 budjettitalouden menot arviolta n. 59,2 mrd. euroa)
- Menot kasvavat vuosina 2020–2022 keskimäärin n. 1,4 mrd. euroa ja v. 2023 n. 0,4 mrd. euroa suhteessa tekniseen kehyspäätökseen
  - Johtuu pääosin hallituksen pysyvistä ja määräaikaisista menolisäyksistä, mutta nousua hillitsee velan korkomenojen merkittävä aleneminen suhteessa tekniseen kehyspäätökseen

Hallituksen pysyvät lisäpanostukset

- Hallituksen pysyvät lisäpanostukset (HO liite 1) lisäävät menoja n. 1,1 mrd. euroa 2020, n. 1,4 mrd. euroa 2021, n. 1,3 mrd. euroa 2022 ja n. 1,4 mrd. euroa 2023
- TAE2020 ja JTS 2020-2023 valmistelussa menojen jaksotusta tarkasteltiin uudistusten tai hankintojen käynnistämisten valmiudet sekä finanssipolitiikan kokonaisuus huomioon ottaen
- Kohdentuminen strategisten kokonaisuuksien mukaan, milj. euroa:

	2020	2021	2022	2023
Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi	57	95	107	108
Suomi kokoaan suurempi maailmalla	83	86	91	100
Turvallinen oikeusvaltio Suomi	32	42	50	69
Elinvoimainen Suomi	422	458	274	191
Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi	33	66	75	70
Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi	414	521	562	619
Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi	38	108	159	213

- Näistä TEM:n hallinnonalalle kohdistuu 55 / 100 / 117 / 122 milj. euroa.

Hallituksen tulevaisuusinvestointiohjelma

- Hallituksen kertaluonteiset tulevaisuusinvestoinnit (HO liite 2) lisäävät 750 milj. euroa 2020, 439 milj. euroa 2021 ja 175 milj. euroa 2022. Lisäksi VAR:sta kohdennetaan yhteensä yli 200 milj. euron panostukset vuosina 2020—2022. Menoja ei aiheudu enää v. 2023.
- Tulevaisuusinvestoinnit rahoitetaan osakkeiden myynnistä saatavilla tuloilla.
- Investointiohjelman loppuosalle (n. 1,7 mrd. euroa) on kehysvaraus vuosille 2021 ja 2022. Ohjelman toimeenpanosta päätetään syksyn 2020 budjettiriihessä osana hallitusohjelman mukaista työllisyystoimia ja menolisäyksiä koskevaa tarkastelua.
- Kohdentuminen strategisten kokonaisuuksien mukaan, milj. euroa:

	2020	2021	2022
Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden…	119 700	134 700	18 000
Suomi kokoaan suurempi maailmalla	14 400	10 300	0
Turvallinen oikeusvaltio Suomi	24 250	9 750	3 000
Elinvoimainen Suomi	327 050	96 500	1 100
Luottamuksen ja tasa-arvoisten…	24 500	21 600	7 200
Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja…	35 100	36 400	26 000
Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden...	205 400	130 000	120 000
	750 400	439 250	175 300

- Näistä TEM:n hallinnonalalle kohdistuu 151 / 114 / 7 milj. euroa.

Työllisyystoimenpiteet

- Hallitus on ottanut ensimmäisen askeleen työllisyystoimien valmistelun kokonaisuudessa, jolla tavoitellaan 75 prosentin työllisyysastetta. (TEM:n budjettiin liittyvät korostettu punaisella)
  - Pieni- ja keskituloisille hallitusohjelman mukainen ansiotuloveronkevennys.
  - Työllisyyspalvelujen alueelliset kuntakokeilut.
  - Palkkatuki uudistetaan ja sen käyttöä yrityksissä lisätään merkittävästi.
  - Käynnistetään rekrytointitukea koskeva kokeilu, jolla edistetään työttömien nopeaa työllistymistä, uusien työnantajayritysten syntyä ja yritysten kasvua
  - Työttömyysturvaa ja työttömien palveluita sekä työnhakuvelvoitetta uudistetaan tukemaan työttömyysjaksojen lyhentymistä, lyhytaikaisen työn vastaanottamista sekä työnhakuun kannustamista.
  - Toteutetaan osatyökykyisille suunnattu työkykyohjelma.
  - Hallitus antaa syksyllä 2019 esityksen työttömyysturvan lisäpäiväoikeuden alaikärajan nostamiseksi yhdellä vuodella v. 1961 ja sen jälkeen syntyneillä.
  - Hallitus antaa esityksen aktiivimallin kumoamisesta syksyllä 2019 ja linjaa samalla aktiivimallin työllisyysvaikutukset kompensoivista toimista tehdyn valmistelun pohjalta ja niin, että tutkimustulokset työllisyysvaikutuksista huomioidaan.
- Työllisyystoimenpiteiden valmistelu jatkuu edelleen s.e. kesän 2020 budjettiriihessä on osoitettavissa päätösperäisesti 30 000 uutta työllistä vastaavat toimenpiteet. Ellei näin ole, arvioidaan uudelleen aiemmin päätettyjä menolisäyksiä, jotka on tehty suhteessa tekniseen julkisen talouden suunnitelmaan.
- Hallitus saa tammikuussa 2020 iltakoulussa arvion kolmikantaisten työryhmien työn etenemisestä ja tarkentaa tavoitteellisen valmistelun kohti kehysriihtä.

Poimintoja budjettiesityksestä (1/3)

- Pysyvä lisäys Business Finlandin tki-avustuksiin
  - Valtuus +33/+33/+33/+43 me vrt. tekninen kehys
- Kansainvälisen kasvun ohjelma 13/ 19/ 24/ 29 me
  - BF-toimintamenot 7/ 9/ 11,5/ 13,5 me
  - BF-avustusvaltuudet 1,5/ 3/ 4,5/ 6,5 me
  - Yritysten kehittämishankkeet 4/ 3/ 3/ 4 me
  - TE-toimistot, työlupaprosessit 1/ 1/ 1/ 1 me
  - Kv. rekrytoinnin toimintamalli (TE, ELYt, TEM) 1,9-2 me/v
  - Alueiden Talent Hubit 1/ 2/ 3/ 4 me
- Alueellinen kuljetustuki jatkuu 6 me/v

Poimintoja budjettiesityksestä (2/3)

- Palkkatuen käytön lisääminen
  - Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut +10/ 13/ 16/ 16 me
  - ELYjen maksatustehtävät +1/ 1/ 1/ 1 me
  - TE-toimistot: digitaaliset palvelut +2/ 2/ 2/ 2 me
- Määräaikaishaastattelut ja nuorisotakuun edistäminen +5/ 10/ 9/ 9 me
- TE-palveluiden kehittäminen työllisyyden edistämiseksi 5 me/v v. 2020-2022

Poimintoja budjettiesityksestä (3/3)

- Kilpailu- ja kuluttajapolitiikka
  - KKV
    - Kilpailu- ja kuluttajapolitiikan resurssien vahvistaminen +1,35/ 1,1/ 1,35/ 1,5 me
    - EU-yhteistyöasetuksen toimeenpano 0,65 me v. 2020-2022
  - Kuluttajaliiton avustus +0,3/ 0,4/ 0,5/ 0,5 me
- Kivihiilen käyttöä korvaavien investointien tukeminen, valtuus 30/ 30/ 30 me
- Siirto EU:n innovaatiorahastoon 60 me v. 2020
  - Kertaluonteinen läpivirtauserä
- Vähennykset siirtomäärärahoissa 7,2 me v. 2020-2022, 7 me v. 2023

Tulevaisuusinvestoinnit (1/3)

- Yritysvetoinen tki-paketti
  - Business Finlandin avustukset +55/ 45 me
- Audiovisuaalisen alan tuotantokannustin 12,35 me v. 2020
- Creative Business Finland 1/ 1 me
- Biokaasuohjelma
  - Sähköisen liikenteen ja biokaasun liikennekäytön infrastruktuurin edistäminen 5/ 5 me
- Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen
  - Sopimusperusteinen yhteistyö 15/ 5 me
  - Aluekehitysrahoitus 5/ 5 me

Tulevaisuusinvestoinnit (2/3)

- Kiertotalouden investointien ja innovaatioiden tukeminen
  - Business Finland toimintamenot 2/ 1 me
  - VTT 3/ 3 me
  - Kasvuekosysteemit ja innovatiiviset hankinnat 1/ 1 me
  - Business Finlandin avustukset 18/ 17 me
  - Kiertotalouden investointituki 1/ 1 me
- Toimialakohtainen kasvukokonaisuus
  - Matkailu, elintarvikeala, puutuoteala ja akkuklusteri
  - TEM:n toimintamenot, Business Finlandin toimintamenot ja BF avustukset yhteensä 17 me v. 2020-2021

Tulevaisuusinvestoinnit (3/3)

- Osatyökykyisten työkykyohjelma
  - TEM 5,5-6,6 me/v v. 2020-2022
  - TEM ja STM yhteensä 10/ 12/ 11,2 me
- Pk-yritysten rekrytukikokeilu 9 me v. 2021
  - HE lisäbudjettilakina 2020, jolloin vuoden 2020 budjetointi
- TE-digihankkeen loppuunsaattaminen 10 me v. 2020
- Työllisyyspalveluiden hallinnon kehittäminen 1/ 1/ 1 me
- Työvoimakoulutuksen määrän nosto 4/ 5 me

Kotouttaminen (1/2)

Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen (32.50.03, siirtomääräraha 2 v)

Muutokset verrattuna kevään tekniseen kehykseen, 2020-2023:

- Kotouttamisen tehostaminen ja nopeuttaminen (HO pysyvä lisäys) +2,32 / 2,32 / 2,32 / 2,32 me
- Kuntien moniammatillisen osaamiskeskustoiminnan laajentaminen +4 / 3 / 3 / 0 me
- Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapisteet +4 / 3 / 3 / 0 me
- Työelämän monimuotoisuusohjelman luominen +0,4 / 0,4 / 0 / 0 me

Momentin määräraha yhteensä 2020-2023:
12,6 / 10,6 / 10,2 / 4,2 me

Kotouttaminen (2/2)

Valtion korvaukset kotouttamisesta (32.50.30, arviomääräraha)

Muutokset verrattuna kevään tekniseen kehykseen, 2020-2023:

- Oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden määrän muutos -16,5 / -5,4 / -3,0 / -6,0 me
- Pakolaiskiintiön nosto 750 -> 850 henkilöön (HO pysyvä lisäys) +0,5 / 1,6 / 2,6 / 3,6 me
  (Vaikutus TEM:n pääluokassa myös mom. 32.30.51, jolta maksetaan kotoutumiskoulutus)

Momentin määräraha yhteensä 2020-2023:

185 / 185 / 184 / 177 me

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Valtiovarainministeriön viestintä
vm-viestinta@vm.fi
Mediapalvelunumero (arkisin 8–16) 02955 30500

www.tutkibudjettia.fi

